

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Advanced Economic Theory
(Paper – IV)
{ 11th April 2016 }

QP Code : 27185

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.:** (1) Attempt any **five** questions, selecting not more than **three** from any **one** section.
(2) Figures to the **right** indicate **full** marks.
(3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Section - I

1. Answer **any two** of the following :-
 - (a) Explain how price and output is determined under dominant firm price leadership model. 10
 - (b) With the help of kinked demand curve hypothesis, explain price rigidity in oligopoly. 10
 - (c) Explain Nash Equilibrium in the context of Game Theory. 10

2. Attempt **any two** of the following:-
 - (a) Explain the factor price determination under imperfect competition in product and factor markets. 10
 - (b) Discuss Loanable funds Theory of interest rate. 10
 - (c) Explain wage determination under collective bargaining. 10

3. Solve **any two** of the following :-
 - (a) What is meant by general equilibrium and explain General equilibrium in production and consumption. 10
 - (b) Explain how pareto optimality conditions are fulfilled under perfect competition. 10
 - (c) Explain the Arrows Impossibility Theorem. 10

4. Answer the following question (**any two**) :-
 - (a) What is search costs? Explain the process of search cost. 10
 - (b) What is adverse selection ? Explain how market signalling can be used to overcome this problem. 10
 - (c) Discuss the principal-agent problem. 10

[TURN OVER

Section -II

5. Attempt **any two** of the following :-
- (a) Derive LM curve and explain its features. 10
 - (b) Explain the relationship between slope of IS curve and effectiveness of monetary policy. 10
 - (c) Derive Aggregate demand curve and explain its features. 10
6. Attempt **any two** of the following :-
- (a) Explain the merits and demerits of flexible exchange rate. 10
 - (b) Discuss the purchasing power parity theory of exchange rate. 10
 - (c) Explain the concept and structure of the balance of payments. 10
7. Attempt **any two** of the following :-
- (a) Explain the Comparative Cost Advantage Theory of international trade. 10
 - (b) Explain the determination of equilibrium terms of trade with the help of offer curve. 10
 - (c) Define tariffs. Describe the various effects of tariffs. 10
8. Attempt **any two** of the following :-
- (a) Explain the Coase theorem. 10
 - (b) Discuss the role of the state in correcting market failures. 10
 - (c) Describe the impact of different elasticities of demand on incidence of taxation. 10
-

[TURN OVER

(मराठीत रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा परंतु एका विभागातील जास्तीत जास्त तीन प्रश्न सोडवा.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

विभाग - १

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.
- (अ) प्रबळ उद्योग संस्था किंमत नेतृत्व प्रतिमानामध्ये किंमत आणि उत्पादन निश्चिती कशी होते ते स्पष्ट करा. १०
- (ब) दंतूर मागणी वक्र गृहितकाच्या साहाय्याने अल्पाधिकार बाजारपेठेतील ताठर किंमतीचे स्पष्टीकरण करा. १०
- (क) खेळ सिद्धांताच्या संदर्भात नॅश समतोलाचे स्पष्टीकरण करा. १०
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) घटक बाजार व वस्तू बाजारात अपूर्ण स्पर्धे अस्तित्वात असताना, उत्पादन घटक किंमत निश्चितीचे स्पष्टीकरण करा. १०
- (ब) व्याजाच्या कर्जाऊ निधी सिद्धांताची चर्चा करा. १०
- (क) सामुहिक सौदा पद्धतीत वेतन निश्चिती कशी होते ते स्पष्ट करा. १०
३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.
- (अ) सर्व साधारण समतोल म्हणजे काय? उत्पादन व उपभोगातील सर्वसाधारण समतोल स्पष्ट करा. १०
- (ब) पूर्ण स्पर्धेच्या स्थितीत 'पॅरेटोच्या पर्याप्तता' अटीची पूर्तता कशी होते ते स्पष्ट करा. १०
- (क) अॅरोचे 'अश्यक्यता प्रमेय' स्पष्ट करा. १०
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- (अ) शोध खर्च म्हणजे काय? शोध खर्चाची प्रक्रीया स्पष्ट करा. १०
- (ब) प्रतिकूल निवड म्हणजे काय? बाजार संकेताच्या इशान्याद्वारे प्रतिकूल निवडीची समस्या कशी सोडवली जाते ते स्पष्ट करा. १०
- (क) मालक-प्रतिनिधी समस्येची चर्चा करा. १०

[TURN OVER

५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) LM वक्र काढून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- (ब) IS वक्राचा उतार आणि चलनविषयक धोरणाची परिणामकारकता यातील संबंध दाखवा. १०
- (क) समग्र मागणी वक्र काढा व त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.
- (अ) बदलत्या विनिमय दराचे गुण-दोष स्पष्ट करा. १०
- (ब) खरेदी शक्ती समता सिद्धांत स्पष्ट करा. १०
- (क) व्यवहार शेष संकल्पना व त्यांची रचना स्पष्ट करा. १०
७. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तौलनीक खर्च लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा. १०
- (ब) प्रस्ताव वक्राच्या साहाय्याने संतुलित व्यापार शर्ती कशा निश्चित होतात ते स्पष्ट करा. १०
- (क) जकातीचा अर्थ सांगून तिच्या विविध परिणामांचे वर्णन करा. १०
८. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) कोस चे प्रमेय स्पष्ट करा. १०
- (ब) बाजार अपयश दूर करण्यासाठी शासनाच्या भूमिकेची चर्चा करा. १०
- (क) करभारावरील मागणीच्या विविध लवचिकतेच्या परिणामांची चर्चा करा. १०

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Growth and Development
(Paper – V)
{ 12th April 2016 }

QP Code : 27270

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any **five** questions, selecting not more than **three** questions from any **one** section.
(2) Answer to the **two** sections should be written in the **same** answer book.
(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section - 1

1. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) Define economic development and distinguish between economic growth and economic development.
 - (b) Explain Sen's Capabilities Approach.
 - (c) Explain the role of market in economic development.

2. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) Discuss Rostow's stages of growth.
 - (b) Explain Lewis's model of unlimited supplies of labour.
 - (c) Explain Solow's model of Economic growth.

3. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) Outline Romer's endogenous growth model.
 - (b) Write an explanatory note on Big Push theory.
 - (c) Critically examine the theory of critical minimum effort.

4. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) What are the different approaches to poverty measurement ?
 - (b) What are the causes of income inequality ?
 - (c) Explain Kuznet's inverted U hypothesis.

Section II

5. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) Explain the microeconomic household theory of fertility.
 - (b) What are the various causes of high fertility in developing countries ?
 - (c) Explain the contribution of education in economic development.

6. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
 - (a) What are the various causes of urbanisation ?
 - (b) Explain the effects of migration on economic development.
 - (c) Write a note on microfinance revolution.

[TURN OVER

7. Attempt any **two** questions of the following :- 20
- (a) Explain the role of agriculture in economic development.
 - (b) Discuss the various policies of rural development.
 - (c) Explain various provisions for agriculture under WTO.
8. Attempt any **two** questions of the following :- 20
- (a) Write a note on outward looking trade policy.
 - (b) Explain the merits of multinational corporations.
 - (c) Evaluate the structural adjustment and stabilisation programme of the World Bank.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

गुण -१००

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा, परंतू कोणत्याही एका विभागातील तीन पेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नका.
- (२) दोन्ही विभागातील उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- (३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) आर्थिक विकासाची संकल्पना स्पष्ट करून, आर्थिक वृद्धी आणि आर्थिक विकासामधील फरक स्पष्ट करा.
 - (ब) सेनचा क्षमताधिष्ठित दृष्टिकोन विशद करा.
 - (क) आर्थिक विकासात बाजारपेठेची भूमिका स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) रॉस्टोच्या विविध वृद्धी अवस्था विशद करा.
 - (ब) लुईस यांचे अतिरिक्त श्रमपुरवठा प्रतिमान स्पष्ट करा.
 - (क) सोलो यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान विशद करा.
३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) रोमरच्या आंतस्थवृद्धी प्रतिमानाची रूपरेषा लिहा.
 - (ब) जोराचा धक्का सिद्धान्तांवर स्पर्धीकरणात्मक टीपा लिहा.
 - (क) किमान आवश्यक प्रयत्न सिद्धान्ताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) दारिद्र्य मोजमापाचे विविध दृष्टिकोन कोणते ?
- (ब) उत्पन्न विषमतेची विविध कारणे कोणती ?
- (क) कुझनेटचा उलटा यू सिद्धान्त स्पष्ट करा.

विभाग-२

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) सूक्ष्म आर्थिक कौटुंबिक जननक्षमता सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (ब) विकसनशील देशातील उच्च जननदराची कारणे कोणती ?
- (क) आर्थिक विकासात शिक्षणाचे योगदान स्पष्ट करा.

६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) नागरीकरणाची विविध कारणे कोणती ?
- (ब) आर्थिक विकासावरील स्थलांतरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- (क) सूक्ष्म वित्तक्रांती यावर टिप लिहा.

७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) आर्थिक विकासात शेती क्षेत्राची भूमिका विशद करा.
- (ब) ग्रामीण विकासासाठीच्या विविध धोरणांची चर्चा करा.
- (क) जागतिक व्यापार संघटनेच्या कृषी संबंधीच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.

८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) बहिर्लक्षी व्यापारधोरणावर टिप लिहा.
- (ब) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे फायदे स्पष्ट करा.
- (क) जागतिक बँकेच्या संरचनात्मक समायोजन व स्थिरीकरण कार्यक्रमाचे मूल्यमापन करा.

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Indian Financial System
(Paper – VI)
{ 13th April 2016 }

QP Code : 27363

(2½ / 3 Hours)

[Total Marks : 80/100

- N.B. :** (1) **IDOL** students should attempt any **five** questions.
(2) **Regular** students should attempt any **four** questions.
(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

1. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Explain the components of Indian financial system
 - (b) Discuss the role of financial system in economic development.
 - (c) Explain the indicators of financial development.

2. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Recommendations of Narasimham Committee of 1991.
 - (b) Developmental functions of the RBI.
 - (c) Growth of NBFCs.

3. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Equities.
 - (b) Bonds and debentures.
 - (c) New hybrid financial instruments.

4. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Components of organised money market.
 - (b) Structure of Indian capital market.
 - (c) Constituents of foreign exchange market.

5. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Meaning and significance of derivatives.
 - (b) Types of derivatives.
 - (c) Pricing of options.

6. Attempt any **two** of the following :- 20
 - (a) Insurance business in India.
 - (b) Credit rating in India.
 - (c) Securities and Exchange Board of India.

7. Write short notes on any **two** of the following :- 20
 - (a) Narasimham Committee Report of 1998.
 - (b) Transmission channels of monetary policy.
 - (c) Features of Indian money market.
 - (d) Mutual funds in India.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)
(२१/२ / ३ तास)

गुण - ८०/१००

- सूचना : (१) दूरस्थ व मुक्त शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांनी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवावेत.
(२) नियमित विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
(३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) भारतीय वित्तीय व्यवस्थेचे घटक स्पष्ट करा.
(ब) आर्थिक विकासातील वित्तीय व्यवस्थेच्या भूमिकेची चर्चा करा.
(क) वित्तीय व्यवस्थेचे निर्देशक स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) १९९१ च्या नरसिंहम् समितीच्या शिफारशी.
(ब) रिझर्व्ह बँकेची विकासात्मक कार्ये.
(क) बँकेतर वित्तीय कंपन्यांची वाढ.
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) समभाग
(ब) रोखे आणि कर्जरोखे
(क) नवीन संकरित वित्तीय साधने.
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) संघटित नाणेबाजाराचे घटक
(ब) भारतीय भांडवल बाजाराची रचना
(क) परकीय विनिमय बाजाराचे घटक.
५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
(अ) अनुजात पत्रांचा अर्थ व महत्त्व
(ब) अनुजात पत्रांचे प्रकार
(क) पर्यायांचे किंमत निर्धारण.

[TURN OVER

६. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- २०
- (अ) भारतातील विमा व्यवसाय
(ब) भारतातील पतमापन
(क) भारतीय रोखेआणि विनिमय मंडळ.
७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर संक्षिप्त टीपा लिहा :- २०
- (अ) १९९८ चा नरसिंहम् समितीचा अहवाल.
(ब) मौद्रिक धोरणाच्या पारेषण वाहिन्या.
(क) भारतीय नाणेबाजाराची वैशिष्ट्ये.
(ड) भारतातील परस्पर निधी.
-

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Research Methodology
(Paper – VII)
{ April 2016 }

QP Code : 27449

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) Attempt any **five** questions, selecting not more than **three** questions from each section.
(2) Answers to both the sections should be written in the same answer book.
(3) Figures to the right indicate full marks.
(4) Use of simple calculator is allowed.
(5) Graph papers will be supplied on request.
(6) Attach the graph paper inside the answer-book.

Section -I

1. Attempt **any two** the following :- 20
(a) Review various characteristics of scientific research.
(b) Explain the process of research work.
(c) State the role of computer technology in research.
2. Attempt **any two** the following :- 20
(a) Explain scales of measurement.
(b) Discuss merits and demerits of sample survey method.
(c) Describe non- probability sampling methods.
3. Attempt **any two** the following :- 20
(a) What are the merits and demerits of questionnaire method?
(b) Write a note on Interview method.
(c) Explain various sources of secondary data available for a student of Economics.
4. Attempt **any two** the following :- 20
(a) Draw Histogram and and frequency polygon for the following data.

Weight (kg)	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60
No. of girls	15	30	50	65	40	20

- (b) Calculate Quartiles Q_1 , Q_2 and Q_3 for the following data -

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50
No. of students	12	23	35	20	10

[TURN OVER]

(c) Calculate arithmetic mean (\bar{x}) and standard deviation (SD) for the following data.

Income (Rs)	100-150	150-200	200-250	250-300	300-350
No. of workers	5	8	14	20	3

Section -II

5 Attempt any two the following :-

(a) Calculate Spearman's Rank Correlation Coefficient for the following :-

20

Marks in History	40	45	68	75	60	80	65	70
Marks in Geography	60	55	68	72	70	85	63	75

(b) Find the regression equation of X on Y and Y on X for the following data :-

$$n = 10 \quad \sum x = 650 \quad \sum y = 760$$

$$b_{yx} = - 0.75 \quad b_{xy} = - 0.95$$

(c) Fit a trend using three yearly moving average method for the following data.

Year	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Export (kgs)	200	275	350	550	700	800	1050

6. Attempt any two the following :-

20

(a) (i) State the uses of index numbers.

5

(ii) Calculate real income for the following data.

5

Year	2008	2009	2010	2011	2012
Income (Rs.)	450	500	600	700	750
Index Number	110	115	120	130	135

(b) Calculate Fisher's Index Number for the following :-

10

Commodity	2008 (Base year)		2014 (Current year)	
	Price (Rs)	Quantity	Price (Rs.)	Quantity
A	15	10	20	09
B	45	10	50	08
C	150	05	140	05
D	20	15	25	20

(c) Calculate Cost of living index number for the following data :

10

Group	2014 (P_1) Price (Rs)	2010 (P_0) Price (Rs.)	Weight
Food	50	40	50
Clothing	20	20	15
Fuel and lighting	15	10	10
House Rent	20	15	15
Miscellaneous	40	35	10

7. Attempt **any two** the following :-

20

- (a) What are the types of hypotheses?
- (b) State various criteria of a good hypothesis.
- (c) Explain - (i) Type I and Type II errors.
(ii) Level of significance.

8. Attempt **any two** the following :-

20

- (a) Explain the meaning and significance of a research report.
- (b) Describe various types of research reports.
- (c) Discuss the structure/ format of a research report.

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. एका विभागातील जास्तीत जास्त तीनच प्रश्न सोडवा.
 (२) दोन्ही विभागातील उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.
 (३) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (४) साधा कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.
 (५) विनंतीवरून आलेखपत्र देण्यात येतील.
 (६) आलेखपत्र उत्तरपत्रिकेत बांधावे.

विभाग-१

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
 (अ) शास्त्रीय संशोधनाच्या विविध वैशिष्ट्यांचा आढावा घ्या.
 (ब) संशोधन प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 (क) संगणक तंत्राची संशोधनातील भूमिका विशद करा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
 (अ) विविध मापनदंड स्पष्ट करा.
 (ब) नमुना सर्वेक्षण पद्धतीच्या गुण-दोषांची चर्चा करा.
 (क) गैर-संभाव्यता नमुना निवड पद्धतीचे वर्णन करा.
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
 (अ) प्रश्नावली पद्धतीचे गुण-दोष कोणते आहेत?
 (ब) मुलाखत पद्धत यावर टीप लिहा.
 (क) अर्थशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांला उपलब्ध असणारे विविध दुय्यम स्रोत स्पष्ट करा.
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
 (अ) खालील माहितीवरून स्तंभालेख व वारंवारिता बहुभुज काढा.

वजन (किग्रॅ)	३०-३५	३५-४०	४०-४५	४५-५०	५०-५५	५५-६०
मुलींची संख्या	१५	३०	५०	६५	४०	२०

[TURN OVER]

(ब) पुढील माहितीवरून Q_1, Q_2 व Q_3 चतुर्थके काढा.

गुण	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०
विद्यार्थी संख्या	१२	२३	३५	२०	१०

(क) पुढील माहितीवरून गणितीय मध्य (\bar{X}) व प्रमाण विचलन (SD) काढा.

उत्पन्न (रु)	१००-१५०	१५०-२००	२००-२५०	२५०-३००	३००-३५०
कामगार संख्या	५	८	१४	२०	३

विभाग - २

(५) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

(अ) पुढील माहितीवरून स्पिरमानचा श्रेणी सहसंबंध सहगुणक काढा.

गुण- इतिहास	४०	४५	६८	७५	६०	८०	६५	७०
गुण - भूगोल	६०	५५	६८	७२	७०	८५	६३	७५

(ब) पुढील माहितीवरून 'क्ष' चे 'य' वरील आणि 'य' चे 'क्ष' वरील समाश्रयण समीकरण काढा.

$$n = १० \quad \Sigma \text{क्ष} = ६५० \quad \Sigma \text{य} = ७६०$$

$$\text{बयक्ष} = -०.७५ \quad \text{बक्षय} = -०.९५$$

(क) पुढील माहितीवरून तीन वर्षीय सरकती सरासरी पद्धत वापरून कल शोधा.

वर्ष	२००९	२०१०	२०११	२०१२	२०१३	२०१४	२०१५
निर्यात (किग्रॅ)	२००	२७५	३५०	५५०	७००	८००	१०५०

६. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(अ) (i) निर्देशांकाचे उपयोग लिहा.

(ii) पुढील माहितीवरून वास्तव उत्पन्न काढा.

५
५

वर्ष	२००८	२००९	२०१०	२०११	२०१२
उत्पन्न (रु)	४५०	५००	६००	७००	७५०
निर्देशांक	११०	११५	१२०	१३०	१३५

(ब) पुढील माहितीवरून फिशरचा निर्देशांक काढा :-

१०

वस्तू	२००८ पायाभूत वर्ष		२०१४ चालू वर्ष	
	किंमत (रु.)	परिमाण	किंमत (रु.)	परिमाण
अ	१५	१०	२०	०९
ब	४५	१०	५०	०८
क	१५०	०५	१४०	०५
ड	२०	१५	२५	२०

(क) पुढील माहितीवरून राहणीमानाचा निर्देशांक काढा.

१०

गट	२०१४ (P ₁) किंमत (रु.)	२०१० (P ₀) किंमत (रु.)	भार
अन्न	५०	४०	५०
वस्त्र	२०	२०	१५
इंधन व बीज	१५	१०	१०
घरभाडे	२०	१५	१५
इतर	४०	३५	१०

७. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

- (अ) गृहीतकृत्याचे प्रकार कोणते आहेत ?
- (ब) चांगल्या गृहीतकृत्याचे निकष विशद करा.
- (क) स्पष्ट करा. - (i) Type I and Type II errors.
(ii) लक्षणीय पातळी (Level of Significance)

८. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

- (अ) संशोधन अहवालाचा अर्थ व महत्त्व स्पष्ट करा.
 - (ब) संशोधन अहवालाच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
 - (क) संशोधन अहवालाच्या आराखड्याची चर्चा करा.
-

T.Y.B.A.
ECONOMICS
International Economics
(Paper – VIII)
{ April 2016 }

QP Code : 27587

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Answer any **five** questions selecting not more than **three** from any section.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section - I

1. Explain any two :- 20
 - (a) Theory of comparative cost in money terms.
 - (b) Factor endowment theory of international trade.
 - (c) Leontieff Paradox.

2. Discuss any two :- 20
 - (a) factors determining international labour mobility.
 - (b) Wage-convergence.
 - (c) Types of international capital movements.

3. Examine any two :- 20
 - (a) Need for protection
 - (b) Import substituting industrialisation as a growth strategy.
 - (c) Labour standard and environment issues with reference to WTO.

4. Attempt any two :- 20
 - (a) Examine the determination of optimum tariff.
 - (b) Discuss the effects of custom union.
 - (c) Write a note on - 'Non-tariff Barriers'

Section - II

5. Attempt any two :- 20
 - (a) Explain the structure of balance of payments.
 - (b) What are the causes of disequilibrium in balance of payments ?
 - (c) Examine the Marshall-Lerner conditions for the success of devaluation.

6. Answer any two of the following : 20
 - (a) Explain the functions of foreign exchange market.
 - (b) Examine balance of payments theory of exchange rate.
 - (c) Write a note on spot and forward exchange rates.

7. Attempt any two : 20
 - (a) Discuss the merits and demerits of flexible exchange rate.
 - (b) What are the objective of IMF ? How far has the IMF been successful in achieving its objectives.

8. Attempt any two :-

20

- (a) What are the types and benefits of an economic integration.
- (b) Examine the working of the European Union.
- (c) Write a note on 'NAFTA'.

(जुना अभ्यासक्रम)

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

गुण - १००

- सूचना : (१) प्रत्येक विभागातील तीनपेक्षा अधिक प्रश्न न निवडता, एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग - १

१. चर्चा करा. (फक्त दोन)

२०

- (अ) पैशाच्या संदर्भातील तौलानिक खर्च सिद्धांत.
- (ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयक घटक विपुलतेचा सिद्धांत.
- (क) लिऑन्टीफ विरोधाभास.

२. स्पष्टीकरण द्या.

२०

- (अ) आंतरराष्ट्रीय श्रम गतीक्षमतेच्या हालचालींवर परिणाम करणारे घटक
- (ब) वेतन -अभिसरण
- (क) आंतरराष्ट्रीय भांडवल

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

- (अ) संरक्षण धोरणाची आवश्यकता
- (ब) आयात-पर्यायी व्यूहरचना
- (क) जागतिक व्यापार संघटनेच्या संदर्भातील श्रम परिणाम आणि पर्यावरणाचे मुद्दे

४. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

- (अ) पर्याप्त जकात निश्चितीच्या प्रक्रियेचे परीक्षण करा.
- (ब) जकात संघाच्या परिणामाची चर्चा करा.
- (क) जकातेतर अडथळ्यांवर टीप लिहा.

[TURN OVER

विभाग - २

५. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) व्यवहारतोलाची रचना स्पष्ट करा.
- (ब) व्यवहारतोलामधील असमतोलाची कारणे कोणती ?
- (क) अवमूल्यनाच्या यशस्वीतेच्या मार्शल-लर्नर अटी अभ्यासा.
६. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) परकीय चलन बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा
- (ब) विनिमय दरविषयक व्यवहार तोलाचा सिद्धांत अभ्यासा.
- (क) हजर आणि वायदा विनिमय दर यावर टीप लिहा.
७. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) बदलत्या विनिमय दराच्या गुण-दोषांची चर्चा करा.
- (ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्ट्ये कोणती ?
- (क) दक्षिण-पूर्व आशियाई देशातील चलन आरिष्टाला कारणीभूत ठरलेल्या घटकांचे थोडक्यात परीक्षण करा.
८. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- (अ) आर्थिक एकात्मिकरणाचे प्रकार आणि फायदे कोणते ?
- (ब) युरोपियन युनियनच्या कामाचे परीक्षण करा.
- (क) नाफता वर टीप लिहा.

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Export Management
(Paper – IX)
{ April 2016 }

QP Code : 27720

[Regular student (2½ Hours) [Total Marks :80
[IDOL student (3 Hours) [Total Marks :100

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the **right** indicate full marks.
(3) The student of **IDOL** should attempt any **five** questions.

1. Attempt any **two** of the following :-
 - (a) Explain the various functions of an export manager. 10
 - (b) Explain the various types of Tariff barriers. 10
 - (c) What is meant by Product Positioning? What are the steps involved in it? 10

2. Attempt any **two** of the following :-
 - (a) Explain the objectives and achievements of WTO. 10
 - (b) Write a comprehensive note on SAARC. 10
 - (c) Examine the contribution of EU in promoting export. 10

3. Attempt any **two** of the following :-
 - (a) Discuss the role of trade delegation and exhibition in foreign trade. 10
 - (b) Explain the significance of foreign offices in expansion of foreign trade. 10
 - (c) Examine the contribution of festivals and tradfairs in promoting export. 10

4. Attempt any **two** of the following :-
 - (a) Explain the objectives of export pricing. 10
 - (b) Write in detail merits and demerits of skimming pricing strategy. 10
 - (c) Calculate the FOB price from the following details. 10
 - (1) Total unit of good produced and exported - 25,000 units.
 - (2) Ex-factory cost :- Rs. 10 per units
 - (3) Packing cost :- Rs. 2 per units
 - (4) Transport cost :- Rs. 2 per units
 - (5) Loading cost :- Rs 2 per units
 - (6) Profit contribution 15% of FOB cost
 - (7) Duty draw back 15% of FOB price

5. Attempt any **two** fo the following :-
 - (a) Explain the significance of export finance. 10
 - (b) Analyses the functions of ECGC. 10
 - (c) Explain the role of MMTC. 10

[TURN OVER

QP Code : 27720

2

6. Attempt any **two** fo the following :-
- (a) What is the letter of credit? Explain the steps involved in receiving a letter of credit. 10
- (b) Explain any three important shipping documents required by an exporter. 10
- (c) Briefly discuss the incentives available to an Indian exporter. 10
7. Write a note on any **two** fo the following :- 20
- (a) Importance of Branding
- (b) STC
- (c) Comodity Boards
- (d) Methods of exchange control.

(मराठी रूपांतर)

[नियमित विद्यार्थ्यांसाठी	(2½ तास)	(एकुण गुण : ६०
[संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी	(3 तास)	(एकुण गुण : १००

- सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
- (२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (३) दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांनी कोणतेही पाच प्रश्न १०० गुणांसाठी तीन तासात सोडवावेत.

१. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) निर्यात व्यवस्थापकाची विविध कार्ये स्पष्ट करा. १०
- (ब) जकाती अडथळ्यांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १०
- (क) वस्तू सादरीकरण म्हणजे काय? वस्तू सादरीकरणातील पायऱ्या कोणत्या? १०
२. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे आणि यशस्विता स्पष्ट करा. १०
- (ब) सार्क विषयी सविस्तर टीप लिहा. १०
- (क) निर्यात वृद्धीमधील युरोपियन युनियनची भूमिका अभ्यासा. १०

FS-Con. 5228-16.

[TURN OVER

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) विदेशी व्यापारात व्यापार शिष्ट मंडळ आणि प्रदर्शनाच्या भूमिकेची चर्चा करा. १०
- (ब) विदेशी व्यापारात विस्तारासाठी विदेशी कार्यालयाचे महत्व स्पष्ट करा. १०
- (क) विदेशी व्यापार वृद्धी संदर्भात उत्सव आणि व्यापार जत्राच्या भूमिकेचे परीक्षण करा. १०
४. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) निर्यात किंमतीची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- (ब) फायदा उठविणे किंमत व्युत्पन्ननेच्या गुण-दोषांचे स्पष्टीकरण द्या. १०
- (क) खालील माहितीच्या आधारे (FOB) एफ.ओ.बी. किंमत काढा. १०
(१) निर्यात वस्तूंची एकूण नगसंख्या	२५,००० नग
(२) कारखाना खर्च :-	रु. १० प्रति नग
(३) वेस्टन खर्च :-	रु. २ प्रति नग
(४) वाहतूक खर्च :-	रु. २ प्रति नग
(५) मालभरण्याचा खर्च :-	रु. २ प्रति नग
(६) अपेक्षित नफा एफ.ओ.बी. खर्चाच्या १५%	
(७) करपरतावा एफ.ओ.बी. किंमतीच्या १५%	
५. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) निर्यात वित्त पुरवठ्याचे महत्व स्पष्ट करा. १०
- (ब) निर्यात पत आणि हमी महामंडळाची कार्ये विशद करा. १०
- (क) धातु आणि खनिज व्यापार महामंडळ (MMTC) ची भूमिका स्पष्ट करा. १०
६. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) पतपत्र म्हणजे काय? पतपत्र प्राप्त करण्यासंदर्भात कोणत्या पायऱ्या अंतर्भूत आहेत स्पष्ट करा. १०
- (ब) निर्यातदाराला आवश्यक असणाऱ्या कोणत्याही तीन महत्वाच्या जहाजविषयक कागदपत्रांचे विवेचन करा. १०
- (क) भारतीय निर्यातदाराला उपलब्ध असलेल्या प्रलोभनांची थोडक्यात चर्चा करा. १०
७. टिपा लिहा फक्त दोन. २०
- (अ) मुद्रांकनाचे महत्व
- (ब) राज्य व्यापार महामंडळ
- (क) निर्यात वस्तु मंडळे
- (ड) विनिमय नियंत्रणाच्या पध्दती.

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Advanced Economic Theory
(Paper – IV)
{ 21st April 2016 }

QP Code : 27186

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.:** (1) Attempt any **five** questions, selecting not more than **three** from any **one** section.
(2) Figures to the **right** indicate **full** marks.
(3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Section - I

1. Answer **any two** of the following :-
 - (a) Explain Cournot's model of oligopoly. 10
 - (b) What are the types of price leadership? Discuss the low cost price leadership model. 10
 - (c) Explain prisoner's dilemma in Game theory. 10

2. Attempt **any two** of the following:-
 - (a) Show how factor price is determined under perfectly competitive market conditions. 10
 - (b) Discuss Loanable Funds Theory of interest rate. 10
 - (c) Explain the risk bearing and uncertainty Theory of profit. 10

3. Attempt **any two** of the following :-
 - (a) Explain General equilibrium Analysis in production. 10
 - (b) What is pareto optimality ? Explain the marginal condition of efficiency. 10
 - (c) Explain how pareto optimality is achieved automatically under conditions of perfect competition. 10

4. Answer the following question (**any two**) :-
 - (a) Explain the concept of search costs. Discuss the problem of information failure. 10
 - (b) What is asymmetric information? Discuss the market for lemons in the context of markets for used goods. 10
 - (c) Explain the efficiency wage theory. 10

[TURN OVER

Section -II

5. Answer the following questions (**any two**) :-
- (a) Derive LM curve and explain its features. 10
 - (b) Explain the relationship between the slope of IS curve and effectiveness of monetary policy. 10
 - (c) Explain the phillips curve. 10
6. Attempt **any two** questions :-
- (a) Explain the determination of the foreign exchange rate under free market. 10
 - (b) Explain the Mundell-Flemming model in fixed exchange rate and capital. 10
 - (c) Explain the meaning, causes and impact of currency crisis. 10
7. Attempt **any two** questions :-
- (a) Explain the modern theory of international trade. 10
 - (b) Explain the arguments in favour of protective trade policy. 10
 - (c) Show earilibrium terms of trade with the help of offer curves. 10
8. Attempt **any two** questions :-
- (a) Define public goods and explain its features. 10
 - (b) Discuss the ability to pay principle of taxation. 10
 - (c) Explain Musgrave's concepts of incidence of tax. 10
-

[TURN OVER

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा परंतु एका विभागातील जास्तीत जास्त तीन प्रश्न सोडवा.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

विभाग - १

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.
- (अ) कुर्नोचे अल्पाधिकार प्रतिमान स्पष्ट करा. १०
(ब) किंमत नेतृत्वाचे प्रकार सांगून अल्पखर्च किंमत नेतृत्वाची चर्चा करा. १०
(क) खेळ सिद्धांतातील कैद्याची कोंडी ही संकल्पना स्पष्ट करा. १०
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) पूर्ण स्पर्धेच्या अटीमध्ये उत्पादक घटकाची किंमत कशी ठरविली जाते ते दर्शवा. १०
(ब) व्याजाच्या कर्जाऊ निधी सिद्धांताची चर्चा करा. १०
(क) नफ्याचा धोका व अनिश्चितता सिद्धांत स्पष्ट करा. १०
३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) उत्पादनाच्या संदर्भात सामान्य संतुलन विश्लेषण स्पष्ट करा. १०
(ब) पॅरेटोची युक्तमता हणजे काय? कार्यक्षमतेची सिमांत अट स्पष्ट करा. १०
(क) पूर्ण स्पर्धेच्या परिस्थितीत पॅरेटो पर्याप्ततेच्या अटी कशा साध्य होतात ते स्पष्ट करा. १०
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- (अ) शोध खर्च संकल्पना स्पष्ट करा? माहितीचे अपयश समस्येची चर्चा करा. १०
(ब) अप्रमाणबद्ध माहिती म्हणजे काय? वापरलेल्या वस्तूच्या बाजारपेठे संदर्भात 'लेमन बाजाराची' चर्चा करा. १०
(क) कार्यक्षमता वेतन सिद्धांत स्पष्ट करा. १०

[TURN OVER

विभाग -२

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- (अ) LM वक्र काढून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- (ब) वक्राचा उतार आणि मौद्रिक धोरणाची परिणामकारकता यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा. १०
- (क) फिलीप्स वक्र स्पष्ट करा. १०
६. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) मुक्त बाजारपेठेतील परकीय विनिमय दराच्या निश्चितीचे स्पष्टीकरण करा. १०
- (ब) स्थिर विनिमय दर व भांडवल पूर्ण गतिशील अवस्थेत मुंडेल-फ्लेमींग प्रतीमानाचे स्पष्टीकरण करा. १०
- (क) चलन आपत्तीचा अर्थ, कारणे व परिणाम स्पष्ट करा. १०
७. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा. १०
- (ब) संरक्षित धोरणाच्या समर्थनार्थ मुद्दे मांडा. १०
- (क) देयता वक्राच्या साहाय्याने संतुलीत व्यापार शर्ती कशा ठरतात ते दाखवा. १०
८. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) सार्वजनिक वस्तू ही संकल्पना सांगून तिची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- (ब) करारचे कर देय क्षमता तत्व स्पष्ट करा. १०
- (क) मसग्रेव्हची कर भाराची संकल्पना स्पष्ट करा. १०

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Growth and Development
(Paper – V)
{ 22nd April 2016 }

Q.P. Code : **27269**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any **five** questions, selecting not more than **three** questions from any **one** section.
(2) Answer to the **two sections** should be written in the **same** answer book.
(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section - 1

1. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) What is economic development ? Explain three core values of economic development.
(b) Write an explanatory note on Sen's Capabilities Approach.
(c) Explain the role of state in economic development.
2. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) Explain Rostow's stages of growth.
(b) Explain Harrod's growth model.
(c) Discuss solow's model of economic growth.
3. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) Explain Romer's endogenous growth model.
(b) Explain the concept of multiple equilibria.
(c) Explain the Big Push theory.
4. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) Write an explanatory note on Head-Count Index and Poverty Gap Indices.
(b) Explain the concept of Lorenz-curve.
(c) Explain the impact of income inequality on economic development.

Section II

5. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) Explain the theory of demographic transition.
(b) What are the effects of high fertility.
(c) Explain the role of health on economic development.
6. Attempt any **two** questions of the following :- **20**
(a) What are the effects of urbanization on economic development?
(b) Explain the various causes of migration.
(c) Write a note on women in informal sector.

[TURN OVER

7. Attempt any two questions of the following :- 20
- Explain the role of agriculture in economic development.
 - Write a note on organised and unorganised rural credit market.
 - What are the policies for rural development?
8. Attempt any two questions of the following :- 20
- Write an explanatory note on the inward looking trade policy.
 - Explain the role of MNC's in the economic development of the developing countries.
 - Explain the structural adjustment and stabilization programme of IMF.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

गुण - १००

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा, परंतू कोणत्याही एका विभागातील तीन पेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नका.
- दोन्ही विभागातील उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- आर्थिक विकास म्हणजे काय? आर्थिक विकासाची तीन मुख्य मूल्ये विशद करा.
 - सेन यांच्या क्षमताधिष्ठित दृष्टिकोनावर स्पष्टीकरणात्मक टीप लिहा.
 - आर्थिक विकासात सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- रॉस्टोच्या वृद्धी अवस्था स्पष्ट करा.
 - हॅरॉड यांचे वृद्धी प्रतिमान विशद करा.
 - सोलो यांच्या आर्थिक वृद्धी प्रतिमानावर चर्चा करा.
३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- रोमरचे आंतस्थ वृद्धी प्रतिमान विशद करा.
 - बहुविध समतोलाची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - जोराचा धक्का सिद्धान्त स्पष्ट करा.

[TURN OVER

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) शिरगणती निर्देशांक आणि दारिद्र्य दरी गुणोत्तर यांवर स्पष्टीकरणात्मक टिप लिहा.
- (ब) लॉरेन्झ वक्र संकल्पना स्पष्ट करा.
- (क) उत्पन्न विषमतेचे आर्थिक विकासावरील परिणाम विशद करा.

विभाग-२

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) लोकसंख्या संक्रमण सिध्दान्त स्पष्ट करा.
- (ब) आर्थिक विकासावरील उच्चजननदराचे परिणाम कोणते ?
- (क) आर्थिक विकासात आरोग्याची भूमिका विशद करा.

६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) आर्थिक विकासावरील नागरीकरणाचे परिणाम कोणते ?
- (ब) स्थलांतरणाची विविध कारणे स्पष्ट करा.
- (क) असंघटित क्षेत्रातील स्त्रिया यावर टिप लिहा.

७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) आर्थिक विकासात कृषीक्षेत्राची भूमिका विशद करा.
- (ब) संघटित आणि असंघटित ग्रामीण पतबाजार यावर टिप लिहा.
- (क) ग्रामीण विकासासाठीची धोरणे कोणती ?

८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
- (अ) अंतर्लक्षी व्यापारधोरणावर स्पष्टीकरणात्मक टिप लिहा.
- (ब) विकसनशील देशांच्या आर्थिक विकासातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका स्पष्ट करा.
- (क) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीच्या संरचनात्मक समायोजन व स्थिरीकरण कार्यक्षम विशद करा.

T.Y.B.A.
ECONOMICS
Indian Financial System
(Paper – VI)
{ 25th April 2016 }

QP Code : 27362

[For Regular students]

2½ Hours

[Total Marks : 80

[For IDOL Students]

3 Hours

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) **Regular** students should attempt any **Four** questions.
(2) **IDOL** students should attempt any **Five** questions.
(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

1. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Discuss various components of the financial system.
 - (b) Explain the role of financial system in country's economic development.
 - (c) What are the indicators of financial development ?

2. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Narasimham Committee Report, 1998.
 - (b) Non-performing assets of commercial banks.
 - (c) Development banking in India.

3. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Equities
 - (b) Debentures
 - (c) New financial instruments

4. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Components of Indian money market.
 - (b) Reforms in primary capital market.
 - (c) Functions of foreign exchange market.

5. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Meaning and significance of derivatives.
 - (b) Features of forward markets.
 - (c) Pricing of futures.

6. Attempt any **Two** of the following:- 20
 - (a) Mutual funds in India.
 - (b) Credit rating agencies in India
 - (c) IRDA.

TURN OVER

FS-Con. 4643-16.

7. Write short notes on any **Two** of the following: 20
- Functions of the financial system
 - Growth of NBFCs
 - Features of Indian money market.
 - Securities and Exchange Board of India.

(मराठी रूपांतर)

नियमित विद्यार्थ्यांसाठी एकूण गुण : ८०
 आयडॉल विद्यार्थ्यांसाठी एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) नियमित विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
 (२) दूरस्थ शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांनी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवावेत.
 (३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- वित्तीय व्यवस्थेच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
 - देशाच्या आर्थिक विकासातील वित्तीय व्यवस्थेची भूमिका स्पष्ट करा.
 - वित्तीय विकासाचे निर्देशन कोणते?
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- नरसिंहम समितीचा अहवाल, १९९८.
 - व्यापारी बँकांची अनुत्पादक मालमता.
 - भारतीय विकास बँकिंग.
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- समभाग
 - कर्जरोखे
 - नवीन वित्तीय साधने.
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- भारतीय नाणेबाजाराचे घटक.
 - प्राथमिक भांडवल बाजारातील सुधारणा
 - परकिय विनिमय बाजाराची कार्ये.

५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- (अ) अनुजातपत्रांचा अर्थ आणि महत्त्व.
(ब) वायदेबाजाराची वैशिष्ट्ये.
(क) भावी कराराचे किंमत निर्धारण.
६. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:- २०
- (अ) भारतातील परस्पर निधी.
(ब) भारतातील पतमापन संस्था.
(क) भारतीय विमा नियमन अधिसत्ता.
७. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर संक्षिप्त टीपा लिहा:- २०
- (अ) वित्तीय व्यवस्थेची कार्ये
(ब) बँकेवर वित्तीय कंपन्यांची वाढ
(क) भारतीय नाणेबाजाराची वैशिष्ट्ये
(ड) भारतीय रोखे आणि विनिमय मंडळ.
-